

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายของไทยและต่างประเทศปัญหาเมาแล้วขับ กรณีปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

บทบัญญัติแห่งกฎหมาย และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย แนวทางการปรับปรุงและแก้ไขมาตรการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการบังคับทางกฎหมายกรณีผู้ขับขี่ปฏิเสธไม่ยอมตรวจวัดแอลกอฮอล์ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เมื่อทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวความคิดและลักษณะของกฎหมายจราจรเป็นพื้นฐานแนวความคิด การศึกษามาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับมาตรการบังคับทางกฎหมายกรณีผู้ขับขี่ปฏิเสธไม่ยอมตรวจวัดแอลกอฮอล์ในต่างประเทศสามารถแบ่งแยกเป็นการศึกษาได้ ดังนี้

3.1 กฎหมายระหว่างประเทศ

3.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (Universal Declaration of Human Rights: UDHR)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดหลักการและมาตรฐานความเข้าใจร่วมกันในบทบัญญัติของกฎบัตรสหประชาชาติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เนื่องจากกฎบัตรสหประชาชาติมิได้ให้คำจำกัดความของสิทธิมนุษยชนและสิทธิที่พึงได้รับความคุ้มครอง ซึ่งความหมายของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในฐานะที่เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ คือการรับรองให้สิทธิมนุษยชนบางประเภท โดยถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ที่ต้องได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นสากลตามกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งบุคคลทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในประเทศใด ที่แห่งใด หรือมีชาติพันธุ์ใดจะได้รับการปกป้องและไม่ถูกล่วงละเมิดสิทธินั้นๆ เพื่อให้ประเทศต่างๆ ต้องผูกพันถึงความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนที่ต้องให้ความคุ้มครองแก่บุคคลทุกคนโดยเท่าเทียมกัน มิได้จำกัดเฉพาะแก่บุคคลที่เป็นพลเมืองของตนเท่านั้น และไม่ต้องคำนึงถึงว่าประเทศนั้นๆ จะได้ลงนามและให้สัตยาบันที่กำหนดคุ้มครองแก่สิทธิมนุษยชนไว้แล้วหรือไม่ รวมถึงประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีพันธกรณีกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิ

ทางการเมือง อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการทารุณกรรม ตลอดจนการปฏิบัติหรือการลงโทษที่ลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์

แต่เดิมสถานะของ “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” เป็นเพียงเอกสารแถลงการณ์ร่วมกันของบรรดาประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ เพื่อแสดงเจตนาารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับการคุ้มครอง มิได้มีลักษณะเป็นอนุสัญญาหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศจึงไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีทางกฎหมายโดยตรงแก่บรรดาประเทศที่ร่วมลงมติรับรองเอกสารฉบับนี้แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมีการยอมรับนำหลักของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนไปปฏิบัติบ่อยครั้งเข้าก็จะทำให้เกิดเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

สาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน¹ ประกอบไปด้วยคำปรารภที่กล่าวถึงการยอมรับนับถือเกียรติศักดิ์ประจำตัวและสิทธิเท่าเทียมกันของมนุษย์ เป็นหลักมูลเหตุแห่งอิสรภาพ ความยุติธรรมและสันติภาพของโลก และกล่าวถึงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ว่าได้มีการไม่นำพาและเหยียดหยามต่อสิทธิมนุษยชน เกิดการทำป่าเถื่อนขัดกับมโนธรรมของมนุษย์ขึ้น ทั้งนี้โดยรัฐสมาชิกแห่งสหประชาชาติต่างได้ปฏิญาณว่าจะส่งเสริมความเคารพและปฏิบัติโดยสากลต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน และข้อความอื่นๆ อีก 30 ข้อ บัญญัติถึงสิทธิต่างๆ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สิทธิทางแพ่งหรือสิทธิทางการเมือง (Civil or Political Right) ได้แก่ สิทธิในการดำรงชีวิตเสรีภาพและความมั่นคงของตัวตนสิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สิน โดยคำฟังเช่นเดียวกับบุคคลอื่นสิทธิที่จะทำการสมรสและก่อตั้งครอบครัวสิทธิในความเป็นส่วนตัวสิทธิและเสรีภาพในการพูดและการประชุมโดยสันติ ฯลฯ สิทธิอีกประการ คือ สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Right) ได้แก่ สิทธิในความมั่นคงทางสังคมสิทธิในการทำงานโดยอิสระและในเงื่อนไขอันยุติธรรมมีสิทธิที่จะเข้าร่วมสหภาพแรงงานสิทธิที่จะได้รับเงินค่าจ้างเท่าเทียมกันในงานที่เท่าเทียมกันสิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของตนเองและครอบครัวสิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่างรวมทั้งการจำกัดเวลาการทำงานพอสมควร และวันหยุดงานเป็นครั้งคราวโดยได้รับเงินจ้างสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในการทำงาน ฯลฯ

ในการศึกษาวิจัยนี้ นั้นผู้เขียนจะทำการศึกษาในส่วนของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Universal Declaration of Human Rights) เฉพาะข้อ 9 ในเรื่องการจับกุมและกักขังบุคคล ซึ่งจะอยู่ในสิทธิทางแพ่งหรือสิทธิทางการเมืองและข้อ 11 ในเรื่องข้อสันนิษฐานในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทางอาญา ดังนี้

¹ จรัญ โฆษณานันท์. (2549). *นิติปรัชญา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 156.

ข้อ 9 บุคคลใดจะถูกจับกุม กักขัง หรือ เนรเทศตามอำเภอใจไม่ได้

(Article 9 No one shall be subjected to arbitrary arrest, detention or exile.)

ข้อ 11 (1) ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตาม กฎหมายในการพิจารณาคดีที่เปิดเผย ซึ่งตนได้รับหลักประกันที่จำเป็นทั้งปวงสำหรับการต่อสู้คดี²

3.1.2 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR)

กติกาฉบับนี้ออกมาเพื่อรับรองสิทธิต่างๆ ของมนุษย์ในทางการเมืองและพลเมือง ที่ไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งการรวมไปถึงสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและสิทธิในการรวมกันเป็นสมาคม สิทธิในการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่ อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนและมีความสำคัญต่อแรงงานข้ามชาติด้วย โดยเฉพาะการมีสิทธิในการรวมตัวเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน เพื่อที่จะปกป้องและเจรจาต่อรองให้มีการคุ้มครองสิทธิที่ดีในประเทศที่แรงงานข้ามชาติไปทำงาน รวมทั้งสิทธิเกี่ยวกับการประกันสังคม การคุ้มครองและการได้รับความช่วยเหลือทางครอบครัว โดยเฉพาะการลาคลอดและการคุ้มครองแรงงานเด็กและเยาวชน รวมไปถึงสิทธิที่จะมีความปลอดภัยในการทำงาน³

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองประกอบด้วย 6 ภาค 53 ข้อ มีสาระสำคัญดังนี้

ภาค 1 (ข้อ 1) สิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง

ภาค 2 (ข้อ 2-5) กำหนดถึงการไม่เลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา สิทธิที่เท่าเทียมกันของสตรีและบุรุษ และจะต้องไม่มีการก่อกำจัดหรือเลียมสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการคุ้มครอง

ภาค 3 (ข้อ 6-27) กำหนดถึงสิทธิในการมีชีวิต ห้ามการทรมาน การปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม ห้ามการเอาตัวบุคคลลงเป็นทาส และการบังคับใช้แรงงานให้บุคคลมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม มีเสรีภาพในการเดินทางและเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่มีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคล

² Article 11 (1) Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proved guilty according to law in a public trial at which he has had all the guarantees necessary for his defense.

³ คงกระพันธ์ เวฬุสาโรจน์. (2550). *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิการได้รับบริการสุขภาพของแรงงานต่างด้าวที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่ได้รับการผ่อนผันให้ทำงานในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 63.

ตามกฎหมายสิทธิในเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนาการห้ามโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อการสงคราม และการสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังสิทธิในการชุมนุมโดยสงบสิทธิในเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคมและสิทธิทางการเมือง

ภาค 4 (ข้อ 28-45) กำหนดถึงการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและการเลือกตั้งคณะกรรมการ อำนาจหน้าที่ วาระการทำงาน กำหนดเรื่องการประชุมคณะกรรมการ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ

ภาค 5 (ข้อ 46-47) กำหนดเรื่องข้อห้ามของการตีความตามกติกา

ภาค 6 (ข้อ 48-53) กำหนดเรื่องการลงนามในการให้สัตยาบัน การใช้บังคับและขอบเขตการใช้บังคับรวมถึงการเสนอข้อแก้ไข

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ นั้นผู้เขียนจะทำการศึกษากติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) เฉพาะข้อ 9 ในเรื่องสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของบุคคล ดังนี้

ข้อ 9

(1) บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย บุคคลจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจมิได้ บุคคลจะถูกลิดรอนเสรีภาพของตนมิได้ยกเว้นโดยเหตุและโดยเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

(2) ในขณะที่จับกุม บุคคลใดที่ถูกจับกุมจะต้องได้รับแจ้งถึงเหตุผลในการจับกุม และจะต้องได้รับแจ้งถึงข้อหาที่ถูกจับกุมโดยพลัน

(3) บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวในข้อหาทางอาญา จะต้องถูกนำตัวโดยพลันไปยังศาลหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะใช้อำนาจทางตุลาการและจะต้องมีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีภายในเวลาอันสมควร หรือได้รับการปล่อยตัวไป มิให้ถือเป็นหลักทั่วไปว่า จะต้องควบคุมบุคคลที่รอการพิจารณาคดีแต่ในการปล่อยตัวอาจกำหนดให้มีการประกันว่าจะมาปรากฏตัวในการพิจารณาคดีในขั้นตอนอื่นของกระบวนการพิจารณาและจะมาปรากฏตัวเพื่อการบังคับตามคำพิพากษา เมื่อถึงวาระนั้น

(4) บุคคลใดที่ถูกลิดรอนเสรีภาพโดยการจับกุมหรือการควบคุม มีสิทธินำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อให้ศาล ตัดสินโดยไม่ชักช้าถึงความชอบด้วยกฎหมายของการควบคุมผู้นั้น และหากการควบคุม ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ให้ศาลมีคำสั่งปล่อยตัวไป

(5) บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือถูกควบคุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน

3.2 กฎหมายต่างประเทศ

3.2.1 สหรัฐอเมริกา

1) ข้อกำหนดทางกฎหมายกรณีปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

การออกกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรณีเมาแล้วขับในสหรัฐอเมริกาเริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 2000 โดยในปีดังกล่าวมลรัฐส่วนใหญ่มีการกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดไว้ที่ 0.10 กรัม/100 มิลลิลิตรต่อมาในปี ค.ศ. 2005 ทุกมลรัฐมีการกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดไว้ที่ 0.08 กรัม/100 มิลลิลิตร⁴ แต่เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่แต่ละมลรัฐจะมีกฎหมายเป็นของตนเองดังนั้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีเมาแล้วขับและบทลงโทษจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละมลรัฐ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะกล่าวถึงเฉพาะ กฎหมายจราจรของ มลรัฐเท็กซัสเนื่องจากเป็นมลรัฐที่มีจำนวนอุบัติเหตุซึ่งเกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ติดอันดับอยู่ในกลุ่มสูงที่สุด

จากการศึกษาของ Weiss and Kercher⁵ พบว่าปัญหาเรื่องเมาแล้วขับเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดเพราะจากสถิติที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าประมาณ ร้อยละ 5-10 ของคนอเมริกันมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วไปขับขี่ยานพาหนะและมีผู้ขับขี่ยานอเมริกันร้อยละ 3 มีปริมาณแอลกอฮอล์เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดและจะเพิ่มสูงมากเป็นร้อยละ 17 ในช่วงวันหยุด⁶ นอกจากนี้จากการรายงานของ National Highway Traffic Safety Administration –NHTSA (2011) พบว่าคนอเมริกันประมาณร้อยละ 30 จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ในช่วงหนึ่งของชีวิตซึ่งจากการประมาณการในปี ค.ศ. 2008 พบว่ามีคนเสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ถึง 11,773 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.60 ของจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด 37,261 คน (NHTSA, 2009) ส่วนมลรัฐเท็กซัสเป็นมลรัฐซึ่งมีสถิติผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์สูงสุดในสหรัฐอเมริกา โดยในปี ค.ศ. 2008 มีผู้เสียชีวิตจำนวน 1,146 คน จากจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด 3,031 หรือคิดเป็นร้อยละ 37.81 ของ

⁴ Traffic Injury Foundation (TIRF). (2009). *Drinking and driving report: Recent trends and programmes*. (Online). Available: http://www.brewersofeurope.org/docs/publications/BI_DrinkDriveRpt074.pdf. [2018, 2 May].

⁵ Weiss, A., & Kercher, G. (2011). *Alcohol impaired driving in Texas*. Texas: CriminalJustice Center, Sam Houston State University.

⁶ Ross, H.L. (1992). Are DWI sanctions effective? *Alcohol. Drugs and Driving*, 8 (1), pp.61-69.

จำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดซึ่งจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ดังกล่าวข้างต้น คิดเป็นกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา⁷

2) แนวทางการตรวจวัดแอลกอฮอล์ของมลรัฐเท็กซัส

ตามกฎหมายของรัฐเท็กซัสมีการกำหนดแนวทางในการตรวจวัดแอลกอฮอล์ไว้ 3 วิธี ได้แก่

- (1) การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ด้วยการตรวจเลือด
- (2) การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ทางลมหายใจ
- (3) การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์จากปัสสาวะ

สหรัฐอเมริกาไม่มีข้อกำหนดด้านการสุ่มตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (Random breath testing) อย่างไรก็ตาม มีจำนวน 12 มลรัฐที่ดำเนินการตั้งจุดตรวจการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Sobriety checkpoints) ซึ่งการตั้งจุดตรวจในลักษณะนี้จะมีการคัดกรองผู้ขับขี่ทุกคนที่ขับรถผ่านมายังบริเวณที่ตั้งจุดตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจเรียกตรวจผู้ขับขี่บางรายที่มีลักษณะที่บ่งบอกชัดเจนว่า “เมาแล้วขับ” โดยมลรัฐเท็กซัสเป็น 1 ในจำนวน 12 มลรัฐที่มีการตั้งจุดตรวจในลักษณะดังกล่าว⁸

มลรัฐเท็กซัสถือว่าเป็นมลรัฐที่มีความเข้มงวดหรือปราศจากการผ่อนปรน (Zero tolerance) ในเรื่องของการเมาแล้วขับโดยไม่อนุญาตให้บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ (อายุน้อยกว่า 21 ปี) ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์⁹ แล้วมาขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนนและตามกฎหมายของมลรัฐเท็กซัสกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดไว้ที่ไม่เกิน 0.08 กรัม/100 มิลลิลิตร หรือ 80 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ เช่นเดียวกับมลรัฐอื่นๆ อย่างไรก็ตาม แนวทางการตรวจวัดหลักมี 3 แนวทาง คือ การตรวจวัดจากลมหายใจการตรวจวัดจากเลือดและการตรวจวัดจากปัสสาวะ ซึ่งมีรายละเอียดข้อกำหนดของกฎหมายดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

⁷ Fatality Analysis Reporting System. (2009). *Encyclopedia of national statistics: FARS query system.* (Online). Available: <http://www-fars.nhtsa.dot.gov>. [2018, 2 May].

⁸ Fatality Analysis Reporting System. (2009). *Encyclopedia of national statistics: FARS query system.* (Online). Available: <http://www-fars.nhtsa.dot.gov>. [2018, 2 May].

⁹ Texas alcoholic beverage commission. (2015). *Alcohol & YourChildFacts about under drinking every parent should know.* n.p.. p. 5.

ตารางที่ 3.1 ข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ในรัฐเท็กซัส

ประเภทของการตรวจวัด	ปริมาณแอลกอฮอล์ที่กฎหมายกำหนด
การตรวจวัดจากลมหายใจ	0.08 กรัม/100 มิลลิลิตร
การตรวจวัดจากเลือด	n/a
ที่มา: Department of Public Safety (2012) การตรวจวัดจากปัสสาวะ	n/a

แนวทางการสอบสวนของมลรัฐเท็กซัสว่าผู้ขับขี่เป็นบุคคลซึ่ง “เมาแล้วขับ” หรือไม่ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องทำการสอบสวนว่าผู้ขับขี่เป็นบุคคลซึ่ง “เมาแล้วขับ” หรือไม่ประกอบด้วยสิ่งที่สำคัญดังต่อไปนี้¹⁰

- (1) ยานพาหนะนั้นเกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ
- (2) ผู้ขับขี่ถูกสั่งให้หยุดรถบริเวณจุดตรวจการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Sobriety checkpoints)
- (3) เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับรายงานว่ารถคันดังกล่าวมีการขับขี่ในลักษณะที่ผิดปกติ
- (4) เจ้าหน้าที่ตำรวจหยุดรถคันดังกล่าวเพื่อตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมายอย่างอื่น แต่สังเกตเห็นว่าผู้ขับขี่มีอาการมึนเมา
- (5) เจ้าหน้าที่ตำรวจสังเกตเห็นการขับขี่ที่ผิดปกติวิสัยซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่ผู้ขับขี่นั้น “เมาแล้วขับ”

ส่วน (National Highway Traffic Safety) NHTS ได้กำหนดลักษณะและอาการของผู้ขับขี่ที่ “เมาแล้วขับ” ไว้ดังนี้

- (1) การเลี้ยวโค้งด้วยรัศมีที่กว้างผิดปกติ
- (2) ขับขี่ยานพาหนะคร่อมเลน
- (3) ขับขี่ยานพาหนะสายไปมา
- (4) ขับขี่ด้วยความเร็วที่ค่าผิดปกติ
- (5) หยุดรถภายในช่องจราจร โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (6) การเลี้ยวยานพาหนะกะทันหันหรือเลี้ยวผิดกฎหมาย
- (7) เร่ง/ลดความเร็วอย่างรวดเร็ว
- (8) ไม่เปิดไฟหน้า

¹⁰ Weiss, A., & Kercher, G. supranote 5.

(9) จับตามรถคันข้างหน้าอย่างกระชั้นชิด

หากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและสังเกตเห็นลักษณะดังกล่าวข้างต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจะสั่งให้หยุดซึ่งโดยปกติเจ้าหน้าที่ตำรวจจะตรงไปหาผู้ขับขี่และผู้ขับขี่ต้องนั่งอยู่ในรถในขั้นตอนนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจถามคำถามง่ายๆ เพื่อทดสอบว่าผู้ขับขี่เมาหรือไม่นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำการบันทึกอาการต่างๆ ที่สื่อให้เห็นว่าบุคคลนั้น “เมาแล้วขับ” เช่น กลิ่นสุราจากลมหายใจของผู้ขับขี่ คำพูดที่ไม่ชัด อาการตาแดง หน้าแดง แสดงอาการง่วงซึม หรือเื่องงะ ค้นหาใบอนุญาตขับขี่ หรือเอกสารการจดทะเบียนรถ เป็นต้น เมื่อพิจารณาว่ามีหลักฐานชัดเจนเพียงพอว่าผู้ขับขี่นั้นๆ “เมาแล้วขับ” เจ้าหน้าที่ตำรวจจะแจ้งให้ผู้ขับขี่ลงจากรถและทำการทดสอบอาการเมาของผู้ขับขี่ด้วยการตรวจการสนองตอบของตา การยืนขาเดียว และการนับเลขย้อนหลัง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ขับขี่มีสิทธิที่จะปฏิเสธการทดสอบดังกล่าวข้างต้น ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจทำการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ทางลมหายใจเบื้องต้นหากพบว่ามีปริมาณแอลกอฮอล์เกิน 0.08 กรัม/100 มิลลิลิตร ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือเพียงพอได้ว่าผู้ขับขี่เป็นบุคคลที่ “เมาแล้วขับ” เจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการจับกุมและส่งตัวไปยังสถานีตำรวจเมื่อไปถึงสถานีตำรวจเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเสนอให้ผู้ขับขี่เลือกทำการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ใน 3 รูปแบบ คือ การตรวจวัดทางลมหายใจ การตรวจวัดทางเลือด และการตรวจวัดทางปัสสาวะ และหากผลของการตรวจวัดพบว่ามีระดับแอลกอฮอล์เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดผู้ขับขี่จะถูกจับกุมฐาน “เมาแล้วขับ” ทันที โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ถูกจับกุมจะถูกกักตัวไว้จนกว่าจะสร้างมาเพื่อรอการประกันตัวหลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการส่งฟ้องศาลเพื่อตัดสินคดีต่อไป หากผู้ขับขี่มีความผิดจริงก็จะได้รับโทษตามที่กล่าวไว้แล้วในตอนต้น

กรณีเกิดการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

สำหรับกรณีที่ผู้ขับขี่ปฏิเสธการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์¹¹ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของรัฐเท็กซัส § 18 01 (j) (2) จะถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่เป็นระยะเวลา 180 วัน แต่ถ้าหากบุคคลนั้นเคยมีประวัติการกระทำผิดมาก่อนภายในระยะเวลา 10 ปี จะต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี นอกจากนี้โทษดังกล่าวข้างต้นแล้วผู้กระทำผิดจะต้องถูกภาคทัณฑ์เข้ารับการฝึกอบรมการทำงานบริการชุมชนและต้องจ่ายค่าดำเนินการต่างๆ ทางศาลด้วย

¹¹ Texas Code of Criminal Procedure. § 18 01(j) (2).

3) มาตรการกำหนดโทษกรณีเมาแล้วขับ¹²

(1) Two-hour Rule

เป็นการกำหนดให้ผู้ขับขี่รถที่มีระดับแอลกอฮอล์สูงกว่าที่กฎหมายกำหนดถูกห้ามขับรถเป็นเวลา 2 ชั่วโมงเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ จะไม่สามารถควบคุมยานพาหนะนั้นได้ภายหลังจากดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

(2) Ungraded Misdemeanors

เป็นการกระทำความผิดครั้งแรกหรือครั้งที่สอง ซึ่งจะใช้วิธีการคุมประพฤติหรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ถือเป็นความผิดหุโทษ

(3) Treatment

เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ติดสุราเรื้อรังศาลสามารถมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดเข้ารับการรักษาโดยกำหนดเงื่อนไขไว้ในคำพิพากษา (Court Reporting Network) และศาลยังสามารถกำหนดให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมได้อีกด้วย (Community service assignments)

(4) Occupational Limited License

เป็นการจำกัดใบอนุญาตในการประกอบอาชีพบางประเภทภายในเวลาที่กำหนด เช่น พนักงานขับรถโรงเรียน

(5) Ignition Interlock

เป็นการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดซ้ำ (กระทำความผิดสองครั้งขึ้นไป) ต้องติดเครื่อง Ignition interlock เพื่อป้องกันการสตาร์ทรถในกรณีที่ผู้ขับขี่มีระดับแอลกอฮอล์ในลมหายใจสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด

(6) Accelerated Rehabilitative Dispositio

เป็นการกำหนดอัตราความเร็วในการขับรถซึ่งผู้กระทำความผิดจะต้องยอมรับไปปฏิบัติภายในกำหนดเวลา 10 ปี โดยการใช้มาตรการกำหนดอัตราความเร็วนี้จะไม่ใช้บังคับในกรณีที่เกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายของผู้อื่น

(7) Probable Cause

เป็นกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจสั่งให้หยุดรถและตรวจสอบได้ในกรณีที่มีเหตุต้องสงสัยว่า ผู้ขับขี่มีระดับแอลกอฮอล์สูงกว่าที่กฎหมายกำหนด

¹² Association funded by the Department. (2003). *Driving imbibing alcohol or using drugs*. special edition-revised.

(8) Points, Costs & Fine Distribution

เป็นการกำหนดให้ผู้ขับขี่รถที่มีระดับแอลกอฮอล์สูงกว่าที่กฎหมายกำหนด อาจถูกตัดคะแนนในการต่อใบอนุญาตขับรถยนต์หรือในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลผู้กระทำความผิดจะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในทางเทคนิคเกี่ยวกับการตรวจหาระดับแอลกอฮอล์ หรืออาจจะต้องจ่ายเงินบำรุงเพื่อการดูแลรักษาถนนและโรงเรียนให้ปลอดภัย

มาตรการลงโทษกรณีเมาแล้วขับของมลรัฐเท็กซัสจะมีความแตกต่างในแต่ละกรณี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการกระทำความผิดและประวัติการกระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับของแต่ละบุคคลดังรายละเอียดในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 อัตราโทษกรณีเมาแล้วขับของรัฐเท็กซัส (กรณีผู้กระทำความผิดบรรลุนิติภาวะ)¹³

ข้อพิจารณาในการลงโทษ จากพฤติการณ์ในการกระทำผิด	อัตราโทษ
1. ความผิดครั้งที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> ปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ จำคุกตั้งแต่ 72 ชั่วโมง-180 วัน พักใบอนุญาตขับขี่ 90-365 วัน หากครอบครองภาชนะบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เปิดฝาแล้วจะถูกกักขังเพิ่มขึ้นอีก 3-6 วัน ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมรายปีเป็นจำนวนเงิน 2,000 ดอลลาร์ เป็นระยะเวลา 3 ปีเพื่อรักษาสถานภาพของใบขับขี่
2. ความผิดครั้งที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> ปรับไม่เกิน 4,000 ดอลลาร์ จำคุกตั้งแต่ 30 วัน-1 ปี พักใบอนุญาตขับขี่ 180 วัน-2 ปี ต้องติดตั้งเครื่อง Ignition Interlock Device ถ้าหากกระทำความผิดตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปภายในระยะเวลา 5 ปี ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมรายปีเป็นจำนวนเงิน 2,000 ดอลลาร์ เป็นระยะเวลา 3 ปีเพื่อรักษาสถานภาพของใบขับขี่
3. ความผิดครั้งที่ 3	<ol style="list-style-type: none"> ปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ จำคุกตั้งแต่ 2-10 ปี

¹³ Department of Public Safety (2012).

ข้อพิจารณาในการลงโทษ จากพฤติการณ์ในการกระทำผิด	อัตราโทษ
	3. พักใบอนุญาตขับขี่ 180 วัน-2 ปี 4. ต้องติดตั้งเครื่อง Ignition Interlock Device ถ้าหาก กระทำความผิดตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปภายในระยะเวลา 5 ปี 5. ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมรายปีเป็นจำนวนเงิน 2,000 ดอลลาร์ เป็นระยะเวลา 3 ปีเพื่อรักษาสถานภาพของใบขับขี่
4. กรณีเมาแล้วขับและมีผู้โดยสารอายุ ต่ำกว่า 15 ปี โดยสารมาด้วย	1. ปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ 2. จำคุก 180 วัน-2 ปี

ตารางที่ 3.3 อัตราโทษกรณีเมาแล้วขับของรัฐเท็กซัส (กรณีผู้กระทำความผิดยังไม่บรรลุนิติภาวะ)¹⁴

ข้อพิจารณาในการลงโทษ จากพฤติการณ์ในการกระทำผิด	อัตราโทษ
1. ความผิดครั้งที่ 1	1. ปรับไม่เกิน 500 ดอลลาร์ 2. ทำงานบริการสังคม 8-12 ชั่วโมง 3. ต้องเข้ารับการฝึกอบรม 4. พักใบอนุญาตขับขี่ 30 วัน
2. ความผิดครั้งที่ 2	1. ปรับไม่เกิน 500 ดอลลาร์ 2. ทำงานบริการสังคม 20-40 ชั่วโมง 3. อาจมีคำสั่งศาลให้เข้ารับการฝึกอบรม 4. พักใบอนุญาตขับขี่ 60 วัน
3. ความผิดครั้งที่ 3 (กรณีอายุเกิน 17 ปี)	1. ปรับตั้งแต่ 250-2,000 ดอลลาร์ 2. อาจมีคำสั่งศาลให้เข้ารับการฝึกอบรม 3. พักใบอนุญาตขับขี่ 180 วัน
4. ความผิดครั้งที่ 3 (กรณีอายุต่ำกว่า 17 ปี)	1. ปรับไม่เกิน 500 ดอลลาร์ 2. ทำงานบริการสังคม 20-40 ชั่วโมง 3. อาจมีคำสั่งศาลให้เข้ารับการฝึกอบรม 4. พักใบอนุญาตขับขี่ 60 วัน

¹⁴ Texas Department of Public Safety. (2012). *Texas driver's handbook*. Texas: Department of Public Safety.

นอกจากนี้กฎหมายของรัฐที่กษัตริย์กำหนดไว้เกี่ยวกับบุคคลใดที่ซื้อหรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะจะต้องโทษปรับไม่เกิน 4,000 ดอลลาร์ (ประมาณ 120,000 บาท) และ/หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปีและหากบุคคลที่ “เมาแล้วขับ” ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและทำให้มีผู้เสียชีวิตจะต้องโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์จำคุก 2-20 ปีและบริการสังคม 240-800 ชั่วโมง

3.2.2 สหราชอาณาจักร

1) ข้อกำหนดทางกฎหมายกรณีปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

สหราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2534 (The Road Traffic Acts 1991) มีการกำหนดนโยบายการตรวจวัดแอลกอฮอล์จากลมหายใจทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถทำการตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ในทุกกรณีที่มีการเกิดอุบัติเหตุแม้ว่าอุบัติเหตุต่างๆ ไม่มีผู้เสียชีวิตหรือบาดเจ็บหรือไม่ก็ตามจากสถิติการตรวจวัดแอลกอฮอล์ของสหราชอาณาจักรและเวลส์พบว่ามี การสุ่มตรวจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ. 1963 จนสูงที่สุดในปี ค.ศ. 1998 โดยในปี ค.ศ. 1998 มีการตรวจวัดทั้งหมดประมาณ 815,500 รายพบว่า มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดประมาณ 102,300 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 12.54 และเป็นประเทศแรกๆ ที่เริ่มมีการตั้งจุดตรวจริมถนนเพื่อตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดตั้งแต่ปี ค.ศ. 1967 ต่อมาในปี ค.ศ. 1983 ได้มีการนำวิธีการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ทางลมหายใจมาใช้แทนที่การตรวจวัดจากเลือด และในปี ค.ศ. 1996 มีการนำนโยบายการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุมาปฏิบัติอย่างจริงจังดังนั้นผู้ขับขี่ทุกรายที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจะต้องถูกตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดไม่ว่าอุบัติเหตุจะมีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่ก็ตาม¹⁵

จากการรายงานของ Institute of Alcohol Studies (IAS) (2010)¹⁶ ชี้ให้เห็นว่าในบรรดาผู้ที่เมาแล้วขับซึ่งก่อให้เกิดอุบัติเหตุในประเทศอังกฤษเป็นผู้ชายถึง 9 ใน 10 คนและส่วนใหญ่มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงกว่า 150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์หรือ 0.15 กรัมต่อ 100 มิลลิลิตรกว่าร้อยละ 52 ของผู้กระทำผิดมีอายุต่ำกว่า 33 ปีหลังจากที่มีการบังคับใช้กฎหมายเมาแล้วขับอย่างจริงจังมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1983 ส่งผลให้จำนวนผู้ขับขี่ที่ “เมาแล้วขับ” ลดลงอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้จำนวนผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ก็ลดลงอย่างมากเช่นเดียวกันโดยในปี ค.ศ. 1979 มีจำนวนผู้เสียชีวิตสูงถึง 1,640 รายแต่ในปี ค.ศ. 2007 มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุซึ่งเกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์เพียง 460 รายเท่านั้น (Institute of Alcohol Studies,

¹⁵ Robyn Robertson. (2008). President and CEO of the Traffic Injury Research Foundation (TIRF). *Drinking and Driving Report*, 8th edition Recent trends and programmes.

¹⁶ Institute of Alcohol Studies (IAS) (2010).

2010) ในขณะที่ Traffic Injury Foundation (2009) รายงานแนวโน้มไปในทางเดียวกัน โดยกล่าวว่า ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 จำนวนผู้เสียชีวิตและจำนวนผู้บาดเจ็บสาหัสจากอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับ แอลกอฮอล์ลดลงกว่าครึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี ค.ศ. 1990 คือลดลงจาก 9,420 รายเป็น 4,850 ราย

2) แนวทางการตรวจวัดแอลกอฮอล์

การวัดระดับแอลกอฮอล์เบื้องต้นในสหราชอาณาจักรส่วนใหญ่เป็นการตรวจวัดริมถนน (Roadside tests) ภายใต้กฎหมายปัจจุบันตำรวจมีอำนาจโดยทั่วไปไปตามมาตรา 163 ของ ถนนพระราชบัญญัติจราจร พ.ศ. 2531 โดยจะทำการตรวจวัดเฉพาะผู้ขับขี่ยานพาหนะซึ่งไม่ใช่ ยานพาหนะที่ลากจูง โดยเครื่องจักรกลการตรวจวัดเบื้องต้นดังกล่าวเป็นการตรวจสอบคร่าวๆ ว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ที่ผู้ขับขี่จะมาแล้วขับส่วนการทดสอบอย่างละเอียดจะเป็นการตรวจวัด เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาตามกระบวนการของกฎหมายการตรวจวัดเบื้องต้น มีแนวทางในการตรวจวัด 3 แนวทาง ได้แก่

(1) การตรวจสอบลมหายใจเบื้องต้น (Preliminary breath test) ตามพระราชบัญญัติ การจราจรทางบก พ.ศ. 2534 มาตรา 6A เป็นการตรวจสอบว่าผู้ขับขี่มีแอลกอฮอล์ทางลมหายใจหรือไม่ ซึ่งก่อนทำการตรวจวัดเจ้าหน้าที่ตำรวจจะกล่าวข้อความดังนี้ “ผม/ดิฉันสงสัยว่าคุณขับขี่ยานพาหนะ ในขณะที่เมื่อดังนั้นผม/ดิฉันจะขอตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ทางลมหายใจของคุณ ณ ที่นี้หากคุณ ปฏิเสธการตรวจวัดคุณจะถูกฟ้องร้องและดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป”

(2) การตรวจสอบผู้ขับขี่ว่ามีความบกพร่องหรืออยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมขับขี่ (Preliminary impairment test) ตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2534 มาตรา 6B วิธีนี้ สามารถดำเนินการโดยการสังเกตอาการและปฏิกิริยาการตอบสนองทางร่างกายของผู้ขับขี่

(3) การตรวจสอบหาสารเสพติดเบื้องต้น (Preliminary drug test) ตามพระราชบัญญัติ การจราจรทางบก พ.ศ. 2534 มาตรา 6C อาจดำเนินการโดยการตรวจวัดจากเหงื่อหรือน้ำลายด้วย เครื่องมือที่ได้รับการรับรองและอนุมัติ

ในการดำเนินการตรวจวัดนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องสวมเครื่องแบบในการปฏิบัติงาน ยกเว้นกรณีที่มีการเกิดอุบัติเหตุเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจสวมหรือไม่สวมเครื่องแบบก็ได้ในกรณีที่ไม่มี ใครยอมรับว่าเป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะทำการ ตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ของผู้ที่อาศัยมาในยานพาหนะดังกล่าวมากกว่าหนึ่งคนก็ได้

ภายหลังจากที่มีการตรวจวัดเบื้องต้นแล้วและพบว่าผลการทดสอบเป็นบวกเจ้าหน้าที่ ตำรวจจะทำการตรวจสอบความบกพร่องหรือสภาพที่ไม่พร้อมขับขี่ของบุคคลนั้นๆ หรือการ ตรวจสอบหาสารเสพติดอื่นอย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายและมี เครื่องมือที่พร้อมในการปฏิบัติงาน ณ เวลานั้นเมื่อมีหลักฐานชัดเจนว่าผู้ขับขี่ “เมาแล้วขับ”

เจ้าหน้าที่จะพิจารณาดำเนินการจับกุมตามกฎหมายและทำการตรวจวัดซ้ำอีกครั้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานทางคดีต่อไปซึ่งขั้นตอนการปฏิบัติงานปรากฏรายละเอียดดังแผนภาพในหน้าถัดไป สหราชอาณาจักรมีข้อกำหนดทางกฎหมายเกี่ยวกับกรณีเมาแล้วขับ โดยกำหนดอยู่ในพระราชบัญญัติความปลอดภัยทางถนน ค.ศ. 1988 ซึ่งมีการกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (BAC) ไว้ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.4 ข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ของสหราชอาณาจักร¹⁷

ประเภทของการตรวจวัด	ปริมาณแอลกอฮอล์ที่กฎหมายกำหนด
การตรวจวัดจากลมหายใจ	35 ไมโครกรัม/100 มิลลิลิตร
การตรวจวัดจากเลือด	80 มิลลิกรัม/100 มิลลิลิตร
การตรวจวัดจากปัสสาวะ	107 มิลลิกรัม/100 มิลลิลิตร

แม้ว่าสหราชอาณาจักรมีการกำหนดระดับแอลกอฮอล์ไว้ไม่เกิน 0.08 กรัม/100 มิลลิลิตร หรือ 80 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ในปี ค.ศ. 1998 มีความพยายามในการแก้ไขกฎหมายเพื่อลดระดับแอลกอฮอล์เป็น 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์แต่รัฐสภาของอังกฤษไม่ผ่านข้อเสนอดังกล่าว

กรณีเกิดการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

สำหรับกฎหมายของสหราชอาณาจักรการปฏิเสธการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์เปรียบเสมือนผู้กระทำความผิดโดยทั่วไปซึ่งโดยส่วนใหญ่ศาลจะพิจารณาอัตราโทษสูงกว่าการกระทำความผิดโดยปกติด้วยการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 12-36 เดือนปรับ 150 ปอนด์-150 % ของรายได้ต่อสัปดาห์ ตัดคะแนน 3-11 คะแนน และต้องทำงานบริการสังคมอีกด้วย

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ปฏิเสธการตรวจวัดเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแจ้งให้ผู้ขับขี่ทราบถึงโทษและกระบวนการดำเนินการทางกฎหมายให้กับผู้ขับขี่ทราบและให้ดำเนินการจับกุมผู้ขับขี่นั้นหากต้องสงสัยว่า “เมาแล้วขับ” หลังจากนั้นควรดำเนินการตรวจวัดด้วยวิธีการวัดจากเลือดหรือปัสสาวะ แต่หากไม่มีข้อสงสัยว่าบุคคลนั้น “เมาแล้วขับ” เจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่สามารถดำเนินการจับกุมได้ และต้องปล่อยผู้ขับขี่คนนั้นไปภายหลังจากที่เจ้าหน้าที่ตรวจมีหลักฐานและพยานเพียงพอที่จะดำเนินการส่งฟ้องศาลให้ทำการพิจารณาคดีต่อไปซึ่งผู้ถูกจับกุมจะถูกลงโทษในกรณีต่างๆ ดังที่กล่าวไว้แล้วในตอนต้น

¹⁷ Bryant, R., & Bryant, S. (2011). *Student police officer handbook*. Oxford: Oxford University Press.

3) มาตรการกำหนดโทษกรณีเมาแล้วขับ

ตามกฎหมายของสหราชอาณาจักรมีการกำหนดอัตราโทษของการ “เมาแล้วขับ” ไว้ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 อัตราโทษกรณีเมาแล้วขับของสหราชอาณาจักร¹⁸

ประเภทของการตรวจวัด	ปริมาณแอลกอฮอล์ที่กฎหมายกำหนด
การตรวจวัดจากลมหายใจ	35 ไมโครกรัม/100 มิลลิลิตร
การตรวจวัดจากเลือด	80 มิลลิกรัม/100 มิลลิลิตร
การตรวจวัดจากปัสสาวะ	107 มิลลิกรัม/100 มิลลิลิตร

นอกจากนี้อัตราโทษกรณีเมาแล้วขับตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก มาตรา 5 โดยทั่วไปแล้วศาลของสหราชอาณาจักรจะลงโทษด้วยการปรับระหว่าง 400-450 ปอนด์ (ประมาณ 20,000-22,500 บาท) และพักใช้ใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี อย่างไรก็ตาม หากผู้ขับขี่ที่เมาแล้วขับก่อให้เกิดอุบัติเหตุและมีคนเสียชีวิต จะต้องโทษจำคุกไม่เกิน 14 ปี ค่าปรับไม่มีจำกัดจำนวนเงิน ตัดคะแนน 3-11 คะแนน และเพิกถอนใบอนุญาตนอกจากนั้น หากมีการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา 10 ปี หรือมีระดับแอลกอฮอล์สูงกว่าที่กฎหมายกำหนด 2.5 เท่า จะถือว่าเป็น “ผู้กระทำผิดที่มีความเสี่ยงสูง” จะถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 3 ปีและหากต้องการขับขี่ยานพาหนะอีกหลังจากพ้นกำหนด จะต้องได้รับการรับรองจากแพทย์ก่อนว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับแอลกอฮอล์

นอกจากนั้นหากผู้ขับขี่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและมีผู้เสียชีวิต จะต้องโทษจำคุกไม่เกิน 14 ปี ค่าปรับไม่มีจำกัดจำนวนเงิน ตัดคะแนน 3-11 คะแนน และเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี

3.2.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์

1) ข้อกำหนดทางกฎหมายกรณีปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

จำนวนอุบัติเหตุของสาธารณรัฐสิงคโปร์ในช่วงปีค.ศ. 2010-2011 มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรเพิ่มขึ้นเพียง 3 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 1.60 เท่านั้น ในขณะที่จำนวนผู้บาดเจ็บลดลงจาก 8,347 รายเป็น 7,734 รายคิดเป็นร้อยละ 8.33 ส่วนอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นจาก 96 รายในปี ค.ศ. 2010 เป็น 113 รายในปี ค.ศ. 2011 โดยมีผู้เสียชีวิตเท่าเดิมคือ 5 คน

¹⁸ Traffic Injury Foundation (2009).

แต่จำนวนผู้บาดเจ็บเพิ่มจาก 91 รายเป็น 108 ราย¹⁹ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1961²⁰ ของสาธารณรัฐสิงคโปร์มีการกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดไว้ไม่เกิน 0.08 กรัม/100 มิลลิลิตร

2) มาตรการกำหนดโทษกรณีเมาแล้วขับ

ตารางที่ 3.6 โทษตามกฎหมายจราจรทางบกกรณีเมาแล้วขับของสาธารณรัฐสิงคโปร์²¹
มีรายละเอียดดังนี้

ข้อพิจารณาในการลงโทษ ดูจากระดับแอลกอฮอล์ที่กฎหมายกำหนด	อัตราโทษ
ต่ำกว่า 0.08 กรัม/100 มิลลิลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ค่าปรับขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาล 3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 12 เดือน
0.08-0.137 กรัม/100 มิลลิลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ปรับ 150 ปอนด์-150% ของรายได้ต่อสัปดาห์ 3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 12-16 เดือน 4. เข้ารับการบำบัดรักษา 4.5 เดือน
0.138-0.206 กรัม/100 มิลลิลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ปรับ 150 ปอนด์-150% ของรายได้ต่อสัปดาห์ 3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 17-22 เดือน 4. เข้ารับการบำบัดรักษา 6 เดือน
0.207-0.275 กรัม/100 มิลลิลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ปรับไม่เกิน 5,000 3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 23-28 เดือน 4. เข้ารับการบำบัดรักษา 7.5 เดือน 5. บริการสังคม
สูงกว่า 0.275 กรัม/100 มิลลิลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ปรับไม่เกิน 5,000 3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 29-36 เดือน

¹⁹ Singapore Police Force. (2012). *Traffic Police annual report 2011*. Singapore: Traffic Police Division.

²⁰ The Statutes of the republic of Singapore road traffic ACT. Chapter 276.

²¹ Singapore Road Traffic Act.

ข้อพิจารณาในการลงโทษ ดูจากระดับแอลกอฮอล์ที่กฎหมายกำหนด	อัตราโทษ
	4. เข้ารับการบำบัดรักษา 9 เดือน 5. บริการสังคม

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สิงคโปร์เท่ากับ 23.8256 บาทอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2561²²

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ไม่ยินยอมให้ตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ถือว่ามิโทษเสมือน “มาแล้วขับ” มีอัตราโทษตามกฎหมายจราจรของสาธารณรัฐสิงคโปร์ มาตรา 68²³ ปรับไม่น้อยกว่า 500 ดอลลาร์สิงคโปร์ และไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สิงคโปร์หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือนและในกรณีที่เป็นการครั้งที่สอง ปรับ 1,000-5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ (ประมาณ 25,000-125,000 บาท) หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน

การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตามกฎหมายจราจรของสาธารณรัฐสิงคโปร์มาตรา 69 ระบุอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้ดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจเรียกผู้ขับขี่ให้หยุดรถเพื่อทำการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดหากมีเหตุสมควร ดังต่อไปนี้

(1.1) บุคคลที่ขับขี่หรือพยายามขับขี่หรือเป็นผู้รับผิดชอบยานพาหนะบนท้องถนนหรือสถานที่สาธารณะมีแอลกอฮอล์ในเลือดหรือกระทำผิดกฎหมายจราจรในข้อหาอื่นในขณะที่ขับขี่

(1.2) บุคคลใดที่ขับขี่หรือพยายามขับขี่หรือเป็นผู้รับผิดชอบยานพาหนะบนท้องถนนหรือสถานที่สาธารณะมีแอลกอฮอล์ในเลือดและยังคงมีแอลกอฮอล์ในเลือด

(1.3) บุคคลใดที่ขับขี่หรือพยายามขับขี่หรือเป็นผู้รับผิดชอบยานพาหนะบนท้องถนนหรือสถานที่สาธารณะกระทำผิดกฎหมายจราจรในข้อหาอื่นในขณะที่ขับขี่

(1.4) บุคคลใดที่ขับขี่หรือพยายามขับขี่หรือเป็นผู้รับผิดชอบยานพาหนะบนท้องถนนหรือสถานที่สาธารณะและก่อให้เกิดอุบัติเหตุระหว่างยานพาหนะของตนเองกับยานพาหนะคันอื่นหรือยานพาหนะอื่นมากกว่าหนึ่งคันหรือทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

²² ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). *อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.bot.or.th/thai/_layouts/application/exchangerate/exchangerate.aspx. [2551, 7 พฤษภาคม].

²³ The Statutes of the republic of Singapore road traffic ACT.

(2) จากเหตุอันเป็นข้อสงสัยดังกล่าวข้างต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจเรียกให้ผู้ขับขี่หยุดรถเพื่อทำการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดบริเวณที่ทำการเรียกตรวจหรือบริเวณใกล้เคียงหรืออาจดำเนินการตรวจวัดที่สถานีตำรวจก็ได้

(3) การดำเนินการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดจะต้องดำเนินการ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น

(4) หากพบว่า มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินการจับกุมได้ทันที

(5) เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจในการจับกุมผู้ขับขี่ทันทีในกรณีดังต่อไปนี้

(5.1) ผลการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

(5.2) ผู้ขับขี่ปฏิเสธการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดและเจ้าหน้าที่ตำรวจมีเหตุสมควรที่เชื่อได้ว่าบุคคลนั้นมีแอลกอฮอล์ในเลือด

(5.3) เจ้าหน้าที่ตำรวจมีเหตุอันสมควรที่ต้องสงสัยว่าบุคคลนั้นตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของยาเสพติดหรือสารมีนเมาประเภทอื่นๆ

(6) เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถทำการจับกุมผู้ต้องสงสัยได้หากบุคคลนั้นเป็นผู้ป่วยและทำการรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลและการดำเนินการตรวจวัดจะสามารถกระทำได้อีกต่อเมื่อแพทย์ที่รับผิดชอบเป็นผู้อนุญาตก่อนและการทำการตรวจวัดต้องกระทำที่โรงพยาบาลเท่านั้น

นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรดำเนินการตรวจวัดแอลกอฮอล์หากมีเหตุผลทางด้านการแพทย์ที่ไม่สามารถทำการตรวจวัดได้หรือในช่วงเวลาดังกล่าวขาดความพร้อมในเรื่องของเครื่องมือตรวจวัดหรือการใช้เครื่องมือตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์นั้นไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ ณ เวลานั้นๆ

3) มาตรการลงโทษกรณีเมาแล้วขับ

หากผู้ขับขี่ปฏิเสธการตรวจวัดหรือปฏิเสธการให้ตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแจ้งให้กับผู้ขับขี่ทราบถึงความผิดของการปฏิเสธการตรวจวัดดังกล่าวว่าเป็นความผิดตามกฎหมายและต้องถูกปรับจำคุกหรือพักใช้ใบอนุญาตขับขี่เพราะหากเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ดำเนินการแจ้งให้ผู้ขับขี่ทราบศาลอาจพิจารณาข่มขู่ได้

ในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเจ้าหน้าที่ตำรวจของสิงคโปร์มีการปิดกั้นทางออกของถนนทุกจุดเพื่อทำการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดให้ได้ร้อยละ 100 โดยมีการเปลี่ยนแปลงเวลาและจุดตรวจตลอดเวลาตลอดจนประสานเจ้าของสถานบันเทิงให้เป็นผู้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมาแล้วขับพร้อมกระตุ้นให้ผู้ประกอบการจัดหารถแท็กซี่สำหรับส่งลูกค้าที่เมาหรือมีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอีกทางหนึ่ง

3.2.4 สาธารณรัฐเกาหลี

1) ข้อกำหนดของกฎหมายกรณีพิเศษการตรวจวัดแอลกอฮอล์

ตามกฎหมายจราจรทางบก (Road Traffic Act) ค.ศ. 1961 ของสาธารณรัฐเกาหลี มาตรา 44 (การห้ามขับรถในขณะที่มีเมามา) สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ห้ามไม่ให้บุคคลใดขับขี่ยานพาหนะในขณะที่มีเมมาซึ่งในที่นี้หมายความรวมถึง การขับขี่ยานพาหนะในการก่อสร้างต่างๆ

(2) เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่ามีความจำเป็นในการป้องกันอันตรายและเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความปลอดภัยโดยสังเกตเห็นว่าผู้ขับขี่ขี่ยานพาหนะในขณะที่เมาสุราเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจตามกฎหมายในการเรียกผู้ขับขี่คนนั้นมาตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ (Breath test) เพื่อตรวจว่ามีระดับแอลกอฮอล์เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ซึ่งในกรณีนี้ผู้ขับขี่ควรตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ตามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจร้องขอ

(3) หากผู้ขับขี่คนใดปฏิเสธการทดสอบระดับแอลกอฮอล์ด้วยวิธีการตรวจวัดทางลมหายใจ (Breath test) ที่ดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่าผู้ขับขี่คนนั้นเมาหรือไม่ตามข้อ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินการตรวจวัดหาระดับแอลกอฮอล์ด้วยวิธีการตรวจเลือดของผู้ขับขี่แต่ทั้งนี้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ขับขี่คนนั้นก่อน

(4) หากผู้ขับขี่มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (Blood-Alcohol Concentration หรือ BAC) เกินกว่า 0.05 กรัม/100 มิลลิลิตร ถือว่าเมาและห้ามไม่ให้ขับขี่ยานพาหนะ

นอกจากนั้น มาตรา 50 ได้ระบุเพิ่มเติมไว้ด้วยว่าห้ามไม่ให้บุคคลใดขับขี่ยานพาหนะในขณะที่เมาสุราหรือได้รับอิทธิพลจากยาเสพติดหรือจากเหตุผลอื่นที่ทำให้ผู้ขับขี่คนนั้นไม่สามารถขับขี่ยานพาหนะได้อย่างเป็นปกติส่วนมาตรา 56 กล่าวถึงความรับผิดชอบของนายจ้างที่มีหน้าที่ในการดูแลควบคุมให้ลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่ขับรถให้ปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งหมายถึงการป้องกันไม่ให้ลูกจ้างที่ถูกลงโทษเนื่องจากกระทำผิดกรณีเมาแล้วขับไปขับขี่ยานพาหนะใดๆ

2) แนวทางการตรวจวัดแอลกอฮอล์

สาธารณรัฐเกาหลีเริ่มมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีเมาแล้วขับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 โดยกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดไว้ไม่เกิน 0.05 กรัม/100 มิลลิลิตร อย่างไรก็ตาม ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2002-2008 อัตราผู้เสียชีวิต²⁴ จากอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ต่อ

²⁴ Park, S.K. (2008). Road accidents in Korea. *IATSS Research*, 32 (2), pp.118-121.

ประชากร 100,000 คน กลับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 8.5 เป็น 9.4²⁵ นอกจากนั้นในช่วงปี ค.ศ. 1996-2005 จำนวนอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นจาก 25,746 ครั้งเป็น 26,460 ครั้ง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.70 (Park, 2008) แต่จำนวนอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์กลับเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.6 ในช่วงปี ค.ศ. 2008-2009²⁶ ดังนั้นรัฐบาลเกาหลีได้จึงให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว มากขึ้นโดยในปี ค.ศ. 2007 มีความพยายามผลักดันกฎหมายเพื่อกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด ไม่เกิน 0.03 กรัม/100 มิลลิลิตร แต่รัฐสภาไม่อนุมัติเนื่องจากได้รับแรงกดดันจากกลุ่มอุตสาหกรรม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3) มาตรการกำหนดโทษกรณีเมาแล้วขับ

กฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลี มีการกำหนดอัตราโทษของการ “เมาแล้วขับ” ไว้ดัง รายละเอียดในตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 อัตราโทษกรณีเมาแล้วขับสาธารณรัฐเกาหลี²⁷

ข้อพิจารณาในการลงโทษ	อัตราโทษ
ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด เกิน 0.05 กรัม/100 มิลลิลิตร	- ปรับไม่เกิน 10 ล้านวอน (ประมาณ 286,000 บาท) - จำคุกไม่เกิน 3 ปี - พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่เกิน 1 ปี ** กรณีเกิดอุบัติเหตุมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต - ปรับไม่เกิน 15 ล้านวอน (ประมาณ 429,000 บาท) - จำคุกไม่เกิน 5 ปี - เพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน 1 วอน เท่ากับ 0.0297 บาทอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ประจำวันที่ 7 พฤษภาคม 2561²⁸

²⁵ Chun, S. (2009). *Implementation, evaluation, visions of Korea national alcohol policy*. (Online). Available: [http://cas.or.th/th/ medias/conferrance_6/ppt/plenary3/sungsoo\(alcohol_policy\)_en_%5Bcompatibility_mode%5D.pdf](http://cas.or.th/th/ medias/conferrance_6/ppt/plenary3/sungsoo(alcohol_policy)_en_%5Bcompatibility_mode%5D.pdf). [2018, May 7].

²⁶ International Traffic Safety Data & Analysis Group, 2011.

²⁷ Korea Road Traffic Act.

²⁸ ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). *อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.bot.or.th/thai/_layouts/application/exchangerate/exchangerate.aspx. [2551, 7 พฤษภาคม].

กรณีเกิดการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

- (1) ปรับไม่เกิน 10 ล้านบาท (ประมาณ 286,000 บาท)
- (2) จำคุกไม่เกิน 3 ปี
- (3) พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่เกิน 1 ปี

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามกฎหมายจราจรทางบก (Road Traffic Act 1961) ของสาธารณรัฐเกาหลีมาตรา 47 กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรณีเมาไม่ขับไว้ดังนี้

มาตรา 47 (1) เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสันนิษฐานได้ว่าผู้ขับขี่กำลังขับขี่ยานพาหนะที่ฝ่าฝืนมาตรา 44 เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจในการหยุดรถและขอตรวจสอบใบขับขี่ได้

มาตรา 47 (2) เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจสั่งให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะหยุดขับขี่ยานพาหนะจนกว่าผู้ขับขี่คนนั้นสามารถขับขี่ยานพาหนะได้อย่างปกติหรืออาจใช้มาตรการที่จำเป็นอื่นๆ ต่อผู้ขับขี่คนนั้น

3.3 กฎหมายไทย

3.3.1 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวข้องกับกรณีปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

1) การตรวจวัดระดับปริมาณแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก มาตรา 142 ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ 16²⁹ เรื่องวิธีการทดสอบผู้ขับขี่การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ของประเทศไทยนั้นมีกำหนดไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2557 มาตรา 142 บัญญัติว่า “เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

- (1) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6
- (2) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ให้เจ้าพนักงานจราจรพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าห่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่

²⁹ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2557. มาตรา 142.

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) การทดสอบตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 บัญญัติดังนี้

“ข้อ 1 การทดสอบผู้ขับขี่ว่าเมาสุราหรือไม่ ให้ตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่โดยใช้วิธีการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจวัดลมหายใจด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจหรือทดสอบ ให้ใช้เครื่องตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด โดยวิธีเป่าลมหายใจ (Breath Analyzer Test) และอ่านค่าของแอลกอฮอล์ในเลือดเป็นมิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

วิธีการตรวจหรือทดสอบ ให้ปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบของเครื่องตรวจแต่ละชนิด

(2) ตรวจวัดจากปัสสาวะ

(3) ตรวจวัดจากเลือด

การตรวจวัดตาม (2) หรือ (3) ให้ใช้ในกรณีที่ไม่สามารถทดสอบตาม (1) ได้เท่านั้น

ข้อ 2 กรณีที่ต้องทดสอบโดยวิธีตรวจวัดจากเลือดตามข้อ 1 (3) ให้ส่งตัวผู้ขับขี่ไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด และทำการเจาะเลือดภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

ข้อ 3 ถ้ามีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเมาสุรา

(1) กรณีตรวจวัดจากเลือด เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

(2) กรณีตรวจวัดจากลมหายใจหรือปัสสาวะ ให้เทียบปริมาณแอลกอฮอล์โดยใช้ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเป็นเกณฑ์มาตรฐานดังนี้

(ก) กรณีตรวจวัดจากลมหายใจ ให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ในการแปลงค่าเท่ากับ 2000

(ข) กรณีตรวจวัดจากปัสสาวะ ให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ในการแปลงค่าเท่ากับ เศษ 1 ส่วน 1.3”

บุคคลที่มีสิทธิในการตรวจวัดระดับปริมาณแอลกอฮอล์จากร่างกายผู้ขับขี่ ได้แก่ พนักงานจราจร พนักงานสอบสวนและพนักงานเจ้าหน้าที่

เจ้าพนักงานจราจร หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

พนักงานสอบสวน หมายความว่า ถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

ในการดำเนินการทดสอบเพื่อตรวจวัดหาปริมาณแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ที่เจ้าพนักงานมีเหตุสงสัยว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะเมาสุรา เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ก็สามารถสั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่เมาว่าสุราหรือไม่ และหากผู้ขับขี่ดังกล่าวไม่ยอมให้ทดสอบ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัว ผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

ซึ่งการกักตัวตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้มีคำนิยามว่าหมายถึงอย่างไร ทั้งนี้ได้มีการกำหนดระยะเวลาการกักตัวไว้ด้วย ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายว่าเจ้าพนักงานที่กฎหมายกำหนดไว้ นั้นจะมีอำนาจในการกักตัวผู้ขับขี่ที่สงสัยว่าได้ขับรถในขณะเมาสุราได้นานเพียงใด การบัญญัติกฎหมายจราจรในลักษณะนี้จึงอาจเป็นปัญหาในการตีความเพื่อบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 4 และมาตรา 28 เพราะเป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ขับขี่ที่ถูกกักตัวไว้ และอาจจะถูกฟ้องร้องในข้อหา “หน่วงเหนี่ยวกักขังให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกาย” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310 ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ 1 (3) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2537 เพื่อทดสอบการเมาสุราของผู้ขับขี่โดยวิธีการตรวจวัดจากเลือด เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล รวมทั้งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จึงไม่อาจกระทำได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 10) ได้ให้ความเห็นไว้สองประเด็น คือ ประเด็นแรกการทดสอบการเมาสุราของผู้ขับขี่โดยวิธีการตรวจวัดจากเลือดแม้กฎหมายจะกำหนดให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมก็ตาม แต่เมื่อเป็นการกระทำต่อร่างกายของบุคคลซึ่งเป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลตามที่มาตรา 31 ของรัฐธรรมนูญ (พ.ศ. 2540) ให้การรับรองไว้ และโดยหลักทั่วไปของการประกอบวิชาชีพเวชกรรม การกระทำต่อร่างกายของผู้ป่วยต้องได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยก่อน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ดังนั้น การเจาะเลือดกระทำต่อร่างกายของผู้ขับขี่

ก็ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ขับขี่ด้วย เมื่อผู้ขับขี่ไม่ยินยอมเจ้าพนักงานจึงสามารถทำได้เป็นการเกินอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา 142 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 รวมทั้งเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามมาตรา 29 และมาตรา 31 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) ด้วย

ความเห็นในประเด็นที่สอง ให้นำหน่วยงานผู้รับผิดชอบกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขมาตรา 142 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ในส่วนที่เกี่ยวกับการทดสอบผู้ขับขี่โดยกำหนดให้มีการเจาะเลือดไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งต้องอ้างมาตรา 142 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่จะออกใหม่ด้วย เพื่อให้กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 142 มีผลใช้บังคับได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น การดำเนินการตามกฎกระทรวงข้างต้น จึงเท่ากับเป็นการบังคับให้ยินยอมให้ตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และในกฎหมายจราจรจึงไม่ได้เปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานดำเนินการได้โดยปราศจากความยินยอม

กรณีที่ผู้ขับขี่ไม่ยอมทดสอบเพื่อตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์นั้น พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวบุคคลนั้นไว้ได้ ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นเพื่อทำให้การทดสอบเสร็จสิ้นไป เมื่อบุคคลดังกล่าวยอมทดสอบแล้ว ปรากฏว่ามีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ก็ต้องรีบปล่อยตัวบุคคลนั้นไปทันที

ในการทดสอบเพื่อตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์จากผู้ขับขี่ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกนี้ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ขับขี่ที่ถูกเรียกให้ตรวจ จึงทำการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์จากบุคคลนั้นได้ ถ้าผู้ขับขี่ไม่ยอมทดสอบเพื่อตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ตามคำสั่ง บุคคลนั้นต้องเสียค่าปรับครั้งละไม่เกิน 1,000 บาท ซึ่งตรงนี้ถือว่าเป็นช่องว่างทางกฎหมาย (คือ โทษที่ผู้ขับขี่ไม่ยอมทดสอบเพื่อตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์นั้นจะเสียค่าปรับเพียงครั้งละไม่เกิน 1,000 บาท แต่ถ้าผู้ขับขี่ยอมทดสอบเพื่อตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์แล้วปรากฏว่ามีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด โทษที่จะได้รับคือจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับ ตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 160 ตรีวรรคหนึ่ง) ตรงนี้ทำให้ผู้ที่มีความรู้เลียงไม่ยอมตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ และแม้ว่าจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก ในปี พ.ศ. 2557 มาตรา 142 วรรคสี่ “ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่รถ ในขณะที่เมาสุรา หรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้นไม่ยอมทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา 43 (2)”

ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินคดีกับผู้ขับขี่ที่ไม่ยอมให้ทดสอบในฐานเมาแล้วขับได้ แต่ผู้ขับขี่ดังกล่าวก็สามารถไปพิสูจน์หักล้างพยานหลักฐานในชั้นศาลได้

จะเห็นได้ว่าข้อสันนิษฐานเป็นหลักกฎหมายพยานหลักฐานเกี่ยวกับการรับฟังข้อเท็จจริงชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อมีข้อสันนิษฐานศาลจะฟังข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่ามีอยู่อย่างใดอย่างหนึ่งก่อน จนกว่าจะได้มีการพิสูจน์หักล้างเป็นอย่างอื่น ในบางกรณีการกำหนดการพิจารณาพิสูจน์ให้ตกแก่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตามปกติ อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม หรือไม่สะดวกแก่การพิสูจน์ข้อสันนิษฐานของกฎหมายอาจเข้ามาจัดการพิจารณาพิสูจน์เสียใหม่ก็ได้

ในความหมายโดยทั่วไป ข้อสันนิษฐานหมายความถึงข้อสันนิษฐานตามกฎหมายและข้อสันนิษฐานตามข้อเท็จจริง ซึ่งข้อสันนิษฐานตามกฎหมายยังแบ่งเป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายซึ่งหักล้างไม่ได้และข้อสันนิษฐานตามกฎหมายซึ่งหักล้างได้

ข้อสันนิษฐานตามกฎหมายซึ่งหักล้างได้ เป็นข้อสันนิษฐานโดยแท้ เพราะมีลักษณะไม่เด็ดขาดอันเป็นหลักกฎหมายลักษณะพยานซึ่งศาลรับฟังข้อเท็จจริงบางอย่างในเบื้องต้นจนกว่าจะมีการพิสูจน์เป็นอย่างอื่น เมื่อเป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย กล่าวคือ เกิดขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมายจึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่า กรณีใดให้สันนิษฐานว่ามีข้อเท็จจริงอย่างไร เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 39 วรรคสอง “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ผลของข้อสันนิษฐานในเรื่องนี้คือ กฎหมายบังคับให้ศาลถือตามข้อเท็จจริงที่สันนิษฐาน (presumed fact) คือ ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะได้ฟ้องร้องและสืบพยานให้ศาลเห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อสันนิษฐานซึ่งหักล้างได้จะพบได้ตามบทบัญญัติต่างๆ ตัวอย่างเช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีบทบัญญัติข้อสันนิษฐานไว้มากมาย เช่น มาตรา 6 ให้สันนิษฐานว่าบุคคลกระทำการโดยสุจริตมาตรา 536 เด็กที่เกิดระหว่างชายหญิงเป็นสามีภริยา หรือภายใน 310 วันนับแต่การสมรสสิ้นสุดลง ศาลต้องถือตามข้อเท็จจริงที่กฎหมายให้สันนิษฐานว่าเป็นบุตรของชายมาตรา 437 ให้ผู้ครอบครองหรือควบคุมยานพาหนะต้องรับผิดชอบเว้นแต่จะพิสูจน์ว่าการเสียหายเกิดแต่เหตุสุดวิสัยหรือเกิดเพราะความผิดของผู้เสียหายเอง คือ เมื่อยานพาหนะชนผู้ใดเข้า ศาลจะรับฟังว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะเป็นฝ่ายผิด เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ว่าเป็นเหตุสุดวิสัย หรือความผิดของผู้เสียหายเอง เป็นต้น พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 5 บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่น ซึ่งตามปกติเป็นการพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินกัน ให้สันนิษฐานว่าผู้จัดจัดเพื่อประโยชน์แห่งตน ผู้เข้าเล่นอยู่ด้วยต้องสันนิษฐานว่าเล่นเอาเงินกัน” มาตรา 6 บัญญัติว่า “ผู้อยู่ในวงเล่นให้สันนิษฐานว่าเล่นด้วย เว้นแต่เป็นการดูในงานรื่นเริงสาธารณะ งานนักขัตฤกษ์ หรือในที่สาธารณะ” ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่า จำเลยเล่นไพ่ป๊อกหรือไพ่ฟองไทย ต้องสันนิษฐานว่า

จำเลยพนักเอาทรัพย์สินกัน จำเลยมีหน้าที่นำสืบหักล้างข้อสันนิษฐาน³⁰ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยอยู่ในวงเล่นแล้ว คดีเข้าอยู่ในข้อสันนิษฐานว่าได้เล่นพนันด้วย จำเลยต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐาน³¹ จะเห็นได้ว่าจำเลยมีหน้าที่ต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานซึ่งในคดีอาญาถือว่าโจทก์มีภาระการพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิด ข้อสันนิษฐานของกฎหมายจะผลักระการพิสูจน์ไปให้จำเลย แต่จะต้องถือว่าภาระของจำเลยในการนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานมีเพียงสืบให้เห็นถึงความน่าเป็นไปได้เท่านั้น ไม่ต้องถึงกับให้สิ้นข้อสงสัย ข้อสันนิษฐานน่าจะเพียงแต่ช่วยลดภาระการพิสูจน์ให้แก่โจทก์ลงบ้าง แต่โจทก์ยังคงพิสูจน์ “ข้อเท็จจริงพื้นฐาน” เพื่อให้เกิด “ข้อเท็จจริงที่สันนิษฐาน” อันเป็นองค์ประกอบของความผิด และก่อให้เกิดหน้าที่ของจำเลยที่จะต้องนำสืบหักล้าง แต่ผลที่สุดภาระการพิสูจน์จนสิ้นข้อสงสัยอันสมควรก็ยังเป็นของโจทก์อยู่ ไม่ว่าจะจำเลยจะนำสืบหักล้างหรือไม่ก็ตาม เมื่อสิ้นสุดการสืบพยานแล้วศาลก็จะต้องพิจารณาว่าคดีของโจทก์ยังมีข้อสงสัยตามสมควรอยู่หรือไม่ เช่นเดียวกับคดีที่โจทก์ต้องนำสืบโดยไม่มีข้อสันนิษฐาน” เช่นกัน

ดังนั้นการนำข้อสันนิษฐานมาใช้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 และตามพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2557 มาตรา 142 นั้น วิเคราะห์ได้ว่า เมื่อบุคคลไม่ยอมทดสอบก็ให้สันนิษฐานว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการพิสูจน์ ตัวอย่างเช่น นายคำต้องหาว่าข่มขืนนางสาวขาว พนักงานสอบสวนให้แพทย์ทำการเก็บสารคัดหลั่งจากนายคำ เพื่อพิสูจน์ว่าตรงกับที่เก็บได้จากนางสาวขาวหรือไม่ แต่นายคำไม่ยินยอม เช่นนี้ก็สันนิษฐานไปว่าสารคัดหลั่งของนายคำตรงกับที่เก็บได้จากนางสาวขาว หรือนายหนึ่งขับรถผ่านจุดตรวจมาโดยมีรถมีลักษณะสายไปสายมา เจ้าหน้าที่จึงทำการเรียกไว้ ณ จุดตรวจ ปรากฏว่ามีกลิ่นสุราจากตัวนายหนึ่ง และพูดจาไม่รู้เรื่อง เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงขอตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ นายหนึ่งไม่ยอมทำการทดสอบ เช่นนี้ให้สันนิษฐานว่านายหนึ่งขับขีรถในขณะที่เมินเมาสุรา คือ มีปริมาณระดับแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด นายหนึ่งก็ต้องไปนำสืบพยานหักล้างในชั้นศาล หากพยานหลักฐาน โจทก์ฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำผิดจริงตามข้อสันนิษฐานของกฎหมายแล้ว ศาลก็จะยกฟ้องจำเลยไป

2) พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 มาตรา 43 (2)³²

บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขีรถ ในขณะที่เมินเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น...” จากบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 มาตรา 43 (2) บัญญัติเกี่ยวกับการขับขี่ขณะ “เมินแล้วขับ” ไว้ว่า “ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขีรถในขณะที่เมินเมาสุราหรือของเมา

³⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1670/2479, 682/2470.

³¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 708/2503.

³² พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522. มาตรา 43 (2).

อย่างอื่น” อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวได้เนื่องจากยังมีได้ กำหนดวิธีการตรวจวัดความเมาต่อมามีการร่างกฎกระทรวงเพื่อรองรับกฎหมายดังกล่าวและมีผล บังคับใช้เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2537 กฎกระทรวงดังกล่าวเป็นมาตรการทางกฎหมายในการ ป้องกันปราบปรามปัญหาที่เกิดจากการเสพสุราและของเมาอย่างอื่นเป็นรูปธรรมโดยกำหนดให้ อำนาจเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้มีการ ทดสอบผู้ขับขี่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น ดังนี้

(1) การทดสอบผู้ขับขี่ว่าเมาสุราหรือไม่ ให้ตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด ของผู้ขับขี่โดยวิธีการตามลำดับอันได้แก่

(1.1) ตรวจวัดจากลมหายใจเป็นการตรวจวัดด้วยเครื่องตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ ในเลือดโดยวิธีเป่าลมหายใจ (Breath analyzer test) ซึ่งจะให้ค่ามีหน่วยเป็นมิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

(1.2) ตรวจวัดจากปัสสาวะ

(1.3) ตรวจวัดจากเลือด

หมายเหตุ การตรวจวัดจากปัสสาวะ และการตรวจวัดจากเลือดต่อเมื่อที่ไม่สามารถ ทดสอบตรวจวัดจากลมหายใจเท่านั้น

(2) กรณีที่ต้องทดสอบโดยวิธีตรวจวัดเลือดตาม (1.3) ให้ส่งตัวผู้ขับขี่ไปยังโรงพยาบาล ที่ใกล้ที่สุด และทำการเจาะเลือดภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(3) ถ้ามีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดในระดับดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเมาสุรา

(3.1) กรณีการตรวจวัดจากเลือดเกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

(3.2) กรณีการตรวจวัดจากลมหายใจหรือปัสสาวะให้เทียบปริมาณแอลกอฮอล์ โดยใช้ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

(3.2.1) ตรวจวัดจากลมหายใจให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ในการแปลงค่าเท่ากับ 2.000

(3.2.2) ตรวจวัดจากปัสสาวะให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ในการแปลงค่าเท่ากับ เศษ 1 ส่วน 1.3

การที่กฎหมายบัญญัติให้ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดจากการตรวจวัดเกินกว่า 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์โดยให้ถือว่าผู้นั้นเมาสุรานั้น เนื่องมาจากการวิจัยพบว่าผลของแอลกอฮอล์ที่มีต่อระบบประสาทจะเสมือนยาสลบทุกประการ แต่เป็นยาสลบที่มีคุณภาพ ไม่ดีต้องใช้ปริมาณมาก จึงจะสลบ แต่จะสลบในช่วงสั้นๆ ระดับของการกดระบบประสาทจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณ แอลกอฮอล์ในร่างกาย ซึ่งจะวัดได้จากในกระแสเลือด คิดเป็นปริมาณเปอร์เซ็นต์ ซึ่งถ้าวัดได้จาก เลือดคิดเป็น 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์เท่ากับว่ามีแอลกอฮอล์อยู่ 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ในเลือด 100

มิลลิลิตร ก็เท่ากับว่าในเนื้อสมองปริมาตรประมาณ 100 มิลลิกรัมจะมีแอลกอฮอล์อยู่ประมาณ 50 มิลลิกรัมด้วย (ทั้งนี้ เนื่องจากแอลกอฮอล์จะกระจายเข้าสู่เซลล์ต่างๆ ได้อย่างง่ายดาย)

ผลของระดับแอลกอฮอล์จะมีผลกระบบประสาททั้งสมองและเส้นใยประสาทตามระดับแอลกอฮอล์ ดังนี้³³

20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ กกระบบประสาทเล็กน้อย ทำให้การผ่อนคลายร่าเริง

30 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ กกระบบประสาทเพิ่มขึ้น สนุกมากขึ้น ควบคุมตัวเองลดลง

50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ เท่ากับวิสกี้ 3 ครั้ง ใน 1 ชั่วโมง กกระบบประสาทมากขึ้น ตัดสินใจ ช้าลง เวลาในการตอบสนองช้าลง ความสามารถในการขับรลดลงเล็กน้อย

100 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ กกระบบประสาทมากขึ้น เริ่มเสียการทรงตัวตัดสินใจไม่ค่อยได้ ความจำเสื่อม ความสามารถในการขับรลดลง

150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ กกระบบประสาทมากขึ้น เริ่มมีอาการประสาทหลอน ความสามารถในการขับรลดลง

200 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ กกระบบประสาทมากขึ้น กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน เดินโซเซ จำเวลาและสถานที่ไม่ได้

300 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ กกระบบประสาทมากจนทำให้หมดสติ

400 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์หรือมากกว่า กกระบบประสาทมากให้หมดสติลึก และอาจทำให้ระบบประสาทหยุดทำงานได้ (เสียชีวิต)

3) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ตรี³⁴

บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดรถและสั่งให้มีการทดสอบตามมาตรา 142 ด้วย”

จากบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในความเป็นจริงแล้วในทางปฏิบัติจะประสบปัญหาการตรวจวัดแอลกอฮอล์อยู่เสมอๆ อาทิเช่น มักประสบปัญหาว่า ผู้ขับขี่ที่เมาแล้วขับจะไม่ยินยอมให้ตรวจวัดแอลกอฮอล์หรืออาจใช้วิธีหลีกเลี่ยง หรือถ่วงเวลาไม่ให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจ

³³ อินทรา ลมหวาน และ สกุลโชค บุญมา. (2552). *ผลจากการดื่มสุรา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/282459>. [2561, 7 พฤษภาคม].

³⁴ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 43 ตรี.

4) พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 มาตรา 43 จัตวา³⁵

บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) หรือ มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ โดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป”

5) พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 มาตรา 154³⁶

บัญญัติว่า

“ผู้ใด

(1) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ...

(2) ฝ่าฝืนคำสั่ง ข้อบังคับ หรือระเบียบของเจ้าพนักงานจราจร...

(3) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา 142 วรรคสอง หรือ

(4) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ

ถ้าไม่เป็นความผิดที่กำหนดโทษไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษปรับ ครั้งละไม่เกินหนึ่งพันบาท”

6) พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1³⁷

บัญญัติว่า “ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ทวิ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ตริ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

สำหรับโทษผู้ฝ่าฝืนไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานที่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หากผลการตรวจหรือทดสอบพบว่าปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่ากฎหมายกำหนด ถือว่าเมาสุรา ผู้ขับขี่รถนั้นจะถูกจับกุมส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป”

³⁵ พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522. มาตรา 43 จัตวา.

³⁶ พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522. มาตรา 154.

³⁷ พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522. มาตรา 157/1.

3.3.2 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่เกี่ยวข้องกับกรณีปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเข้ามาเกี่ยวข้องกับกรณีมาแล้วข้างในขั้นตอนการทดสอบผู้ขับขี่เมาสุรา โดยกรณีทดสอบผู้ขับขี่ว่าเมาสุราหรือไม่ ให้ตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่ โดยกฎหมายบัญญัติไว้ว่า หากปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดจากการตรวจวัดในเลือดเกินกว่า 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ให้ถือว่าผู้นั้นเมาสุรา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีมาแล้วข้างต้น ดังนี้

1) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 130³⁸

มาตรา 130 กำหนดไว้ว่า ให้เริ่มการสอบสวนโดยมิชักช้า จะทำการในที่ไหนเวลาใดแล้วแต่จะเห็นสมควร โดยผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วย จะไปทำการสอบสวนที่ใดก็ได้หรือทำการสอบสวนได้โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ต้องหาอยู่ด้วย เช่น การสอบสวนผู้เสียหาย

2) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131³⁹

มาตรา 131 กำหนดไว้ว่า ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ ถูกกล่าวหาเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา (พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 มาตรา 131 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547)

3) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1⁴⁰

มาตรา 131/1 “ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง ตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใดๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้”

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หากการตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง จำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจดังกล่าวได้ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็น และสมควร โดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ทั้ง จะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น

³⁸ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 130.

³⁹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 131.

⁴⁰ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 131/1.

และผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือผู้ต้องหา หรือผู้เสียหายกระทำการป้องกันขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอม โดยไม่มีเหตุอันสมควรให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้นแล้วแต่กรณี”

การตรวจพิสูจน์ตามมาตรา 131/1 นี้ ได้มาจากการตรวจตัวบุคคลและการค้นตัวบุคคล การตรวจตัวบุคคล ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในบทก่อนนี้ มี 2 รูปแบบ คือ

(1) การตรวจร่างกายภายนอก และ

(2) การตรวจร่างกายภายใน จะต้องใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยค้นหาความจริง แบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

(2.1) การตรวจโดยการเจาะเลือด สารคัดหลั่ง และสิ่งที่ขับออกมาจากร่างกาย ได้แก่ เลือด ลมหายใจ ปัสสาวะ น้ำลาย อสุจิ เป็นต้น

(2.2) การตรวจจากส่วนอวัยวะ ได้แก่ เส้นขน เส้นผม เล็บ เป็นต้น

ซึ่งการตรวจตัวบุคคลจะกระทำโดยผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถพิสูจน์และตรวจสอบได้ พยานหลักฐานที่ได้จึงเรียกว่าพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นพยานวัตถุ

การค้น คือ การที่เจ้าพนักงานล่วงล้ำสิทธิส่วนตัวของบุคคลโดยอาศัยกฎหมายเพื่อหาสิ่งของหรือบุคคล

การค้นเป็นมาตรการบังคับในการดำเนินคดีอาญาของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐเท่านั้น มีอำนาจดำเนินการ การค้นเป็นการกระทำเพื่อจับกุมผู้ต้องสงสัย หรือเพื่อพบสิ่งของที่สามารใช้ เป็นพยานหลักฐาน อาจเป็นพยานเอกสาร เป็นของกลางหรือเป็นพยานวัตถุ หรือเป็นการกระทำเพื่อช่วยบุคคล

ซึ่งตามมาตรา 131/1 นี้บุคคลที่จะถูกตรวจตัวและค้นตัว ได้แก่ ผู้ต้องหา ผู้เสียหายและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 131/1 นี้ได้บัญญัติขึ้นใหม่ ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2551 เพื่อให้อำนาจพนักงานสอบสวนเพิ่มขึ้นในการรวบรวมพยานหลักฐาน โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยผู้ยกร่างให้เหตุผลว่า “เพื่อให้มีการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อส่งเสริมให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การเก็บและตรวจทางห้องปฏิบัติการส่วนประกอบร่างกายของผู้ต้องหา”

วรรคหนึ่งของมาตรา 131/1 นั้น เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะตรวจพิสูจน์ตัวบุคคล พยานวัตถุ หรือพยานเอกสาร โดยการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ เช่น การหาดีเอ็นเอ ว่าตรงกับเลือดที่พบในที่เกิดเหตุหรือไม่ หรือการตรวจสอบสุจิของผู้ต้องหาเพื่อเปรียบเทียบกับคราบสุจิที่พบในตัวผู้เสียหาย

วรรคสองของมาตรา 131/1 เป็นหลักเกณฑ์ในการนำส่วนประกอบของร่างกายไปตรวจพิสูจน์บุคคลทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งแตกต่างจากการตรวจตัวตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 132 (1) เพราะการนำส่วนประกอบร่างกายไปตรวจนี้จะต้องเป็นการเจาะเลือดหรือใช้กำลังเพื่อให้ได้มาซึ่งชิ้นส่วนของร่างกายไปตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ ดังนั้น จึงกระทบต่อหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่จะไม่ถูกทรมาน หรือทารุณโหดร้าย ด้วยเหตุนี้ไม่ว่าเป็นกรณีการนำส่วนประกอบของร่างกายของผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องก็ควรได้รับความยินยอมจากผู้ที่将被ตรวจนั้น แล้วพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะส่งผู้นั้นไปให้แพทย์เพื่อดำเนินการตรวจได้ หากไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือผู้เกี่ยวข้อง กฎหมายกำหนดว่า ถ้าไม่มีเหตุอันควรหรือมีการขัดขวางโดยผู้ต้องหา หรือผู้เสียหายโดยไม่มีเหตุอันควร กฎหมายให้สันนิษฐานว่าเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายหากได้รับการตรวจการนำส่วนประกอบของร่างกายเพื่อตรวจนี้ ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควรโดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ และต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายและอนามัยของบุคคลนั้น

ข้อสังเกต บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนที่จะบังคับเอาพยานจากเนื้อตัวของผู้ต้องหา ผู้เสียหายเพราะยังต้องอาศัยความยินยอมจากผู้ต้องหาและผู้เสียหาย

แต่ถ้าผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามนั้น ตัวอย่างนายแดงผู้ต้องหาในคดีข่มขืนนางสาวดำไม่ยอมให้พนักงานสอบสวนดำเนินการให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมโดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไม่ยินยอมนั้น เช่นนี้ให้สันนิษฐานเบื้องต้นว่า น้ำอสุจิที่พบในร่างกายนางสาวดำนั้นเป็นของนายแดง เป็นต้น

การนำมาตรา 131/1 มาใช้ในการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์นั้น ทำได้ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตกเป็นผู้ต้องหาในกรณีขับขี่รถเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ หรือทำให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส หรือเป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ชีวิต เพราะตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 131/1 คือ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี เป็นคดีที่ต้องใช้พยานหลักฐานที่ได้จากตัวบุคคล คือลมหายใจ หรือปัสสาวะ หรือเลือด จากร่างกายผู้ต้องหา (ผู้ขับขี่)

เพื่อตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากผู้ขับขี่เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีแก่บุคคลดังกล่าวได้

จากการศึกษาเปรียบเทียบข้อกำหนดของกฎหมายกรณีเมาแล้วขับของประเทศต่างๆ และไทยจะเห็นความแตกต่างในประเด็นสำคัญดังนี้ คือ

(1) ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (BAC) ตามที่กฎหมายกำหนด

จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีเมาแล้วขับของทั้ง 5 ประเทศทำให้สามารถเปรียบเทียบระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (BAC) ตามที่กฎหมายกำหนดของประเทศต่างๆ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.8 เปรียบเทียบระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (BAC) ตามที่กฎหมายกำหนดของประเทศต่างๆ

ตารางที่ 3.8 เปรียบเทียบระดับแอลกอฮอล์ในเลือดของประเทศต่างๆ

ประเทศ	ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (BAC)
สหรัฐอเมริกา	0.08 กรัม /100 มิลลิกรัม
สหราชอาณาจักร	0.08 กรัม /100 มิลลิกรัม
สาธารณรัฐสิงคโปร์	0.08 กรัม /100 มิลลิกรัม
สาธารณรัฐเกาหลี	0.05 กรัม / 100 มิลลิกรัม
ไทย	0.05 กรัม / 100 มิลลิกรัม

นอกจากนี้จะเห็นว่าในสหราชอาณาจักรยังคงมีการกำหนดอัตราโทษของการ “เมาแล้วขับ” ตามกฎหมายของสหราชอาณาจักร ไว้ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.9

ตารางที่ 3.9 อัตราโทษกรณีเมาแล้วขับของสหราชอาณาจักร⁴¹

ระดับ BAC	อัตราโทษ
ต่ำกว่า 0.08 กรัม/100 มิลลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ค่าปรับขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาล 3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 12 เดือน
0.08 – 0.137 กรัม/100 มิลลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ปรับ 150 ปอนด์ – 150% ของรายได้ต่อสัปดาห์

⁴¹ Traffic Injury Foundation (2009).

ระดับ BAC	อัตราโทษ
	3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 12-16 เดือน 4. เข้ารับการบำบัดรักษา 4.5 เดือน
0.138 – 0.206 กรัม/100 มิลลิลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ปรับ 150 ปอนด์ – 150% ของรายได้ต่อสัปดาห์ 3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 17-22 เดือน 4. เข้ารับการบำบัดรักษา 6 เดือน
0.207 – 0.275 กรัม/100 มิลลิลิตร	1. ตัดคะแนน 3-11 คะแนน 2. ปรับไม่เกิน 5,000 3. พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 23-28 เดือน 4. เข้ารับการบำบัดรักษา 7.5 เดือน 5. บริการสังคม

(2) อัตราค่าปรับ

การเปรียบเทียบอัตราค่าปรับว่าประเทศใดมีอัตราค่าปรับสูงกว่าเป็นเรื่องที่ยากลำบากเนื่องจากค่าครองชีพของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงทำการเปรียบเทียบค่าปรับด้วยการเทียบกับรายได้ต่อหัวของแต่ละประเทศเป็นหลักซึ่งจะสะท้อนความเป็นจริงได้มากที่สุดดังรายละเอียดในตารางที่ 3.10 เปรียบเทียบอัตราค่าปรับของประเทศต่างๆ

ตารางที่ 3.10 เปรียบเทียบอัตราค่าปรับของประเทศต่างๆ

ประเทศ	รายได้ต่อหัว (บาท)**	ค่าปรับต่ำสุด (บาท)	ค่าปรับสูงสุด (บาท)	ค่าปรับกรณีทำให้ มีผู้เสียชีวิต (บาท)
สหรัฐอเมริกา (ดอลลาร์สหรัฐ)	56,421	1,803.97 (4.16%)	9,019.84 (20.78%)	9,019.84 (20.78%)
สหราชอาณาจักร (ปอนด์)	26,830.03	171.82 (0.64%)	5,727.33 (21.35%)	ไม่จำกัดจำนวน เงินขึ้นอยู่กับ พิจารณาของศาล
สาธารณรัฐสิงคโปร์ (ดอลลาร์สิงคโปร์)	56,885.08	1,025.16 (1.80%)	30,754.68 (54.06%)	n/a

ประเทศ	รายได้ต่อหัว (บาท)**	ค่าปรับต่ำสุด (บาท)	ค่าปรับสูงสุด (บาท)	ค่าปรับกรณีทำให้ มีผู้เสียชีวิต (บาท)
สาธารณรัฐเกาหลี (วอน)	22,817,136.66	n/a	9,700,471.35 (42.51%)	14,550,707.02 (63.77%)
ไทย	149,160	5,000 (3.35%)	20,000 (13.41%)	200,000 (134.08%)

หมายเหตุ: รายได้ต่อหัวเป็นรายได้ต่อหัวประจำปี ค.ศ. 2016⁴²

(3) โทษจำคุก

การเปรียบเทียบในส่วนนี้เป็นโทษจำคุก 2 ส่วนคือกรณีมีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดและกรณีก่อให้เกิดให้เกิดอุบัติเหตุและมีผู้เสียชีวิตซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 3.11 ดังนี้

ตารางที่ 3.11 โทษจำคุกกรณีเมาแล้วขับของประเทศต่างๆ

ประเทศ	กรณีมีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด	กรณีก่อให้เกิดให้เกิดอุบัติเหตุและมีผู้เสียชีวิต
สหรัฐอเมริกา	2-10 ปี	2-20 ปี
สหราชอาณาจักร	ไม่มี	ไม่เกิน 14 ปี
สาธารณรัฐสิงคโปร์	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 5 ปี
สาธารณรัฐเกาหลี	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 5 ปี
ไทย	ไม่เกิน 6 เดือน	3-10 ปี

(4) การปฏิเสธการตรวจวัด

โทษของการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์ของประเทศต่างๆ ที่ศึกษาค่อนข้างมีความแตกต่างกันดังรายละเอียดในตารางที่ 3.11 อัตราโทษของการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์

⁴² The World Bank. (2018). *GDP per capita (current US\$)*. (Online). Available: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD>. [2018, May 7].

ตารางที่ 3.12 อัตราโทษของการปฏิเสธการตรวจวัดแอลกอฮอล์ของประเทศต่างๆ

ประเทศ	ปรับ	พักใช้ใบอนุญาตขับขี่	จำคุก
สหรัฐอเมริกา	-	180 วัน	-
สหราชอาณาจักร	150 ปอนด์ขึ้นไป	12-36 เดือน	-
สาธารณรัฐสิงคโปร์	1,000-5,000 ดอลลาร์ สิงคโปร์	-	ไม่เกิน 6 เดือน
สาธารณรัฐเกาหลี	ไม่เกิน 10 ล้านวอน	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 3 ปี
ไทย	1,000 บาท	-	-

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศพบว่า จะมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาเมาแล้วขับ แยกได้ออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

- (4.1) ผู้ขับขี่รถในขณะที่มีเมามา
- (4.2) ผู้อยู่ในรถที่ผู้ขับขี่รถในขณะที่มีเมามา
- (4.3) เหยื่อหรือบุคคลที่ได้รับความเสียหาย
- (4.4) ครอบครัวของเหยื่อ
- (4.5) ชุมชน/สังคม

กฎหมายจราจรทางบกในประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทย ได้กำหนดมาตรการป้องปรามบุคคล ที่เป็นต้นเหตุในระดับต้นๆ เช่น บุคคลผู้กระทำความผิดโดยตรงเป็นผู้ขับขี่รถในขณะที่เมาสุรา โดยในแต่ละประเทศกำหนดปริมาณแอลกอฮอล์ที่ตรวจพบในเลือดไว้ต่างกัน ซึ่งเป็นบทสันนิษฐานของกฎหมายเด็ดขาดว่าผู้ขับขี่รถในขณะที่เมาสุราหรือไม่ ส่วนในเรื่องอัตราโทษกรณีการปฏิเสธการตรวจวัด จะเห็นว่าต่างประเทศมีการกำหนดอัตราโทษปรับในระดับที่รุนแรง ในขณะที่ประเทศไทยถือว่ามีโทษค่อนข้างเบาเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ และจะเห็นว่าใน สหราชอาณาจักรจะมีการกำหนดอัตราโทษไว้ตามระดับแอลกอฮอล์ ส่วนในสหรัฐอเมริกาบทลงโทษกรณีเมาแล้วขับของมลรัฐที่กซัสจะมีความแตกต่างในแต่ละกรณี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการกระทำความผิดและประวัติการกระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับของแต่ละบุคคล